

Az ismeretkör: Pszichológia

Kredittartománya: 11 kredit

Tantárgyai:

1. Általános és fejlődéslelektan 1.
2. Általános és fejlődéslelektan 2.
3. Pedagógiai szociálpszichológia
4. A személyiségfejlődés zavarai
5. Pszichológiai önismeret- és szakmaikészség-fejlesztés

Tantárgy neve: Pedagógiai szociálpszichológia ÓP szak Neptunkód: RTALTANB014, RTANTANB014	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása : kötelező.	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” : 66%elmélet-33%gyakorlat.	
A tanóra típusa: óraszám : 2ea+1gy/hét, 45 óra az adott félévben. Az adott ismeretátadásában alkalmazandó további módok, jellemzők : <ul style="list-style-type: none">• a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika közös elektronikus felületen elérhető,• az előadások témaköreinek ppt-i elérhetőek közös elektronikus felületen,• a feladatok, a kidolgozásuk és értékelésük részletes szempontsora a közös elektronikus felületen,• digitális tananyag biztosítása az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül.	
A számonkérés módja : kollokvium. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok : <ul style="list-style-type: none">• prezentáció a kiadott témakörök egyikéből.	
A tantárgy tantervi helye : 3. félév.	
Előtanulmányi feltételek: nincsenek.	
Tantárgyleírás : <p>A tárgy témakörei a következők. A szociálpszichológia mint tudomány. Definíció, a tudományág kialakulása, főbb irányzatai, elméletalkotói. A szocializáció definíciója és jelentősége. A szociálpszichológia tárgya, a pedagógiai pszichológia vizsgálódási területei; Kommunikáció és metakommunikáció, jelentősége a pedagógiában; Empátia; A személyészlelés törvényszerűségei; attribúció, önattribúció, tipikus attribúciós hibák; Az előítélet, az előítélet okai. Az előítéletes személyiség. Az előítéletesség fokozatai, az előítéletes viselkedés megszüntetésének lehetőségei; Az attitűd fogalma, kognitív diszsonancia; a társas kölcsönhatás és szociális befolyásolás; A csoport, szerepek; A körülmények hatása, csoportdinamika; A versengés hatása a csoportfolyamatokra. Szociometria; a nevelői vezetési stílusok; Konfliktusok; a jutalmazás, büntetés következménye, motiváció, fegyelmezés; Az önmagát beteljesítő jóslat a pedagógiában; A deprivációs helyzet hatása a fejlődésére. A depriváció értelmezése eltérő fejlődés esetén. A kurzus során érintjük a fentiekén túl a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit. A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatóink képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, felismerjék a valóságábrázolás különböző szintjeit. A témakör érinti a digitális lábnyom és az online zaklatások fogalmát is. A kurzus egyik célja, hogy felhívja a figyelmet azokra a beállításokra és szabályszerűségekre, amelyek ismeretében biztonságosan használható az internet. A tematika kiemelten foglalkozik a közösségi oldalak rejtett veszélyeivel is.</p>	
Kötelező és ajánlott irodalom :	

Kötelező irodalom:

1. Aronson, E (2008): *A társas lény*. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN: 963-222-727-1
2. Atkinson, R.J., Atkinson, R.C., Smith, E.E., Bem, D.J. (1995): *Pszichológia*. Osiris - Századvég Kiadó, Budapest, ISBN 963 379 117- megadott fejezetek
3. Buda B. (1986): *A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei*. 3. átdolgozott kiadás Animula Kiadó ISBN 963 333 043 2
4. II. A kommunikáció általános elméleti modellje és a társadalmi kommunikáció rendszerének alapvonalai III. A közvetlen emberi kommunikáció csatornái
<http://www.budabela.hu/dokumentumok/onallokotetek/kozvetlenemberi-kommunikaciotext.pdf>
5. Forgács (Forgas) J. (1994): *A társas érintkezés pszichológiája*. Gondolat, Budapest ISBN: 963- 282-696-5
6. Lengyel Zsuzsanna (szerk.)(1997): *Szociálpszichológia*. Osiris Kiadó 1997 *Internetes elérhetőség:*
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/szocialpszichologia/index.html>
7. Mészáros A. (szerk.) (2004): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest ISBN: 978 9634 635 581

Ajánlott irodalom:

1. Berne, E. (2013): *Emberi játzmák*. Háttér Kiadó, Budapest, ISBN? 9786155124457
2. Goleman, D. (1997): *Érzelmi intelligencia*. Háttér Kiadó, Budapest, ISBN: 9639365122
3. Mérei F.(1989): *Társ és csoport*. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN: 963 -05-4698-1
4. Nagy L. (2003): *Szociálpszichológia*. Comenius Kiadó, Pécs ISBN: 963 206 72
5. Zajonc, R.(2003): *Érzelmek a társas kapcsolatokban és megismerésben*. Osiris Kiadó, Budapest, ISBN: 9633893267

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:**a.) tudása**

- Rendelkezik az 3-7 éves gyermek harmonikus és komplex személyiség-kibontakoztatását, teljes körű egészségfejlesztését megalapozó és elősegítő szaktudományos és módszertani ismeretekkel.
- Ismeri az óvodai nevelés szakterületének alapvető dokumentumait, tisztában van az óvodai nevelés általános céljaival, feladataival, a tevékenységi formák tartalmaival és ezek összefüggéseivel.
- Alapvető ismeretei vannak a 3-7 éves gyermek érési-fejlődési folyamatának pszichológiai, biológiai tényezőiről, jellemzőiről, törvényszerűségeiről és a gyermeki tanulás sajátosságairól. Tisztában van a koragyermekkor mint az egyéni életutat megalapozó fejlődési szakasz jelentőségével, a személyiség kibontakoztatásában és az élethosszig tartó tanulásban betöltött szerepével, továbbá a fejlődést támogató eljárásokkal.
- Értelmezni tudja a gyermeki fejlődés és az óvodai nevelés szociokulturális beágyazottságát, annak hatását a pedagógiai folyamatra.
- Rendelkezik az óvodai nevelés feladatainak ellátásához szükséges alapvető család- és gyermekvédelmi ismeretekkel, és tájékozott a segítségnyújtás lehetőségeiről.
- Ismeri az óvodapedagógusi hivatás szakmai, etikai és jogi szabályait, társadalmilag elfogadott normáit, az óvodapedagógus szerepkörhöz tartozó kommunikáció sajátosságait és hatásrendszerét.
- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.
- Tisztában van a nevelési/oktatási/szociális ellátórendszer/kutatási intézmények/közösségi és civilszervezetek/plébániák adminisztrációs, adattárolási, adatkezelési, adatszolgáltatási rendszereinek működésével.

b) képességei

- Pedagógiai, pszichológiai, társadalomismereti és módszertani ismereteit az óvodai nevelés

pedagógiai gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza.

- Megfigyeli, feltérképezi és rögzíti a 3-7 éves gyermek személyiségének, képességstruktúrájának sajátosságait, és a gyermeket körülvevő családi közeg szociokulturális meghatározóit.
- Adaptív módon épít a 3-7 éves gyermekek eltérő személyiségére, előzetes tapasztalataira, tudására, kompetenciáira, életkori sajátosságaira.
- Támogatja a 3-7 éves gyermek személyiségének harmonikus kibontakoztatását, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítását.
- Az óvodai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 3-7 éves gyermek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg.
- A gyermekintézmény partnereivel (család, bölcsőde, szakszolgálatok, szakmai szolgáltatók, más köznevelési intézmények, fenntartó, stb.) előítélet-mentes, kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer alakít ki, szakmai szituációkban szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, a gyermeket érintő problémák esetén segítséget nyújt, a megoldási lehetőségek kidolgozásában közreműködik.
- Eligazodik az óvodai nevelést szabályozó szakmai, etikai és jogi dokumentumokban, azok vonatkozó részeit mindennapi munkája során felhasználja.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes.

c) **attitűdje**

- Elkötelezett a 3-7 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Személyiségét előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd jellemzi, inkluzív és multikulturális szemlélettel rendelkezik, törekszik a kulturális önazonosság megőrzésének, ápolásának elősegítésére és a gyermekközösségbe történő beilleszkedés támogatására.
- Nyitott az újabb hazai és nemzetközi neveléstudományi kutatási eredmények, a módszertani innovációk és az információs és kommunikációs technológiák kínálta lehetőségek megismerésére és alkalmazására.
- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.
- Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.

d) **autonómiája és felelőssége**

- Felelősséget vállal a rábízott 3-7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési intézményben végzett tevékenységéért.
- Hatáskörében felelősséget vállal a 3-7 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Felelősséggel tartozik az óvodás korú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.
- Felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Szakmai együttműködések kialakításában és fenntartásában felelősséggel működik közre.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.

- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.

Tantárgy felelőse: Dr. Radványi Katalin főiskolai tanár PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: Tóth József főiskolai tanársegéd